

Vergaderjaar 2020–2021

35 600

Wijziging van de Wet natuurbescherming en de Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering)

AA

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juni 2021

Hierbij zend ik uw Kamer ter kennisneming het rapport «Relaties tussen de hoeveelheid stikstofdepositie en de kwaliteit van habitattypen»¹. Dit rapport is op verzoek van mijn ministerie opgesteld door Wageningen Environmental Research (WUR) en Onderzoekcentrum B-Ware. Hiermee geef ik uitvoering aan de toezegging aan het lid Schalk (SGP), gedaan op 2 maart 2021 (kemmerk T03112).

Korte inhoud

In wetenschappelijke publicaties over de effecten van stikstof op natuur is de aandacht tot nu toe sterk gericht geweest op het bepalen van het niveau waarboven schadelijke effecten kunnen optreden door stikstofdepositie: de kritische depositiewaarden (KDW'n). Er was echter geen overzicht beschikbaar van de mate van effect in relatie tot de mate van overschrijding van die KDW'n. Oftewel: hoe groot het schadelijke effect van stikstof is bij een beperkte en bij een grote overschrijding van de KDW.

Op basis van een nadere kwantificering van de relatie tussen stikstofdepositie en de kwaliteit van habitattypen kan een inschatting gemaakt worden of een bepaalde toe- of afname in de stikstofdepositie een groot of een klein (potentieel) effect heeft op de kwaliteit van habitattypen. Deze informatie is belangrijk voor zowel het natuur- en stikstofbeleid als de concrete maatregelen in de natuurgebieden.

Voor de nadere kwantificering zijn in dit onderzoek dosis-effectrelaties opgesteld. In het rapport worden daarvoor twee manieren gepresenteerd.

¹ Bijlage ter inzage gelegd bij Directie Inhoud.

In Deel A is gebruikgemaakt van *empirische gradiëntstudies*, waarin gebieden met eenzelfde habitatype maar een verschillende stikstofdepositie direct met elkaar worden vergeleken. Daarbij is de kwaliteit van het habitatype afgezet tegen een gradiënt van stikstofdepositie: van bijna de natuurlijke achtergronddepositie tot zeer hoge depositiewaarden. De gegevens zijn afkomstig uit onderzoek dat is uitgevoerd in meerdere Europese landen. Het aantal hiervoor beschikbare studies is echter beperkt (7 habitatypen).

In Deel B en C is verkend in hoeverre dosis-effectrelaties voor habitatypen kunnen worden bepaald op basis van *statistische relaties* tussen het voorkomen van kwalificerende soorten van habitatypen en stikstofdepositie, waarbij ook is gekeken naar de respons van verdringingssoorten (die profiteren van stikstof en daardoor bijvoorbeeld kunnen leiden tot vergrassing). Voor een groot aantal typen is het resultaat plausibel, maar bij teveel typen was dat nog niet het geval. Daardoor is nog geen sprake van een (overall) betrouwbare methode om dosis-effectrelaties mee te kunnen bepalen. Er is daarom – anders dan bij de empirische methode van Deel A – nader onderzoek nodig om die statistische methode te verbeteren.

Vervolg

Voor dit moment worden er aan het toegestuurde rapport geen beleidsconsequenties verbonden, omdat het rapport primair is gericht op het vergroten van inzicht in de relatie tussen de mate van KDW-overschrijding en de kwaliteit van habitatypen en zelf ook geen beleidsaanbevelingen bevat.

Tegelijkertijd geven de resultaten wel aan dat het belang van het nemen van bron- en herstelmaatregelen groot is. Daar is het huidige beleid ook op gericht.

Voor het inhoudelijke vervolg kan het volgende worden opgemerkt. Het aantal dosis-effectrelaties dat kon worden opgesteld op basis van empirisch onderzoek is beperkt door gebrek aan beschikbare studies. Deze resultaten zijn echter inhoudelijk goed bruikbaar voor het beleid en het natuurbeheer. Verbreding naar andere habitatypen zal moeten plaatsvinden door nader onderzoek.

De door mijn ministerie ingestelde Taakgroep Ecologische Onderbouwing bezint zich momenteel op een methode om de inzichten ten aanzien van dosis-effectrelaties te verbinden met wat bekend is over de effectiviteit van herstelmaatregelen. Daarbij wordt dit rapport betrokken.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten